

บทที่ 3

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

ประวัติความเป็นมาของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับในประเทศไทย มีการจัดการบริหารการปกครองตำบลในลักษณะที่ไม่ใช่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

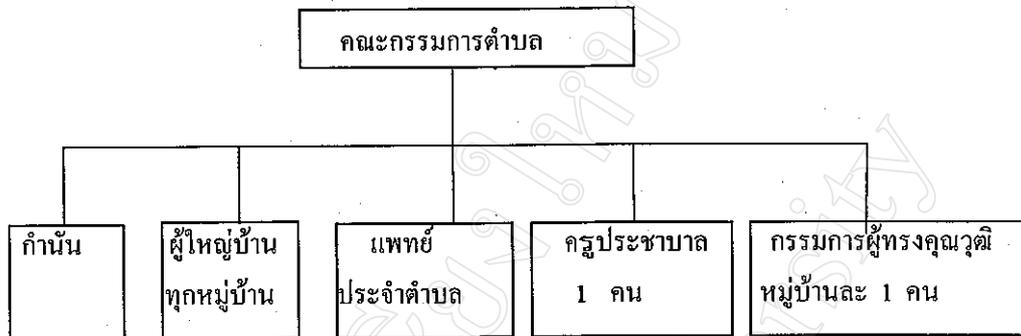
1. การจัดการปกครองตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตำบล
2. การจัดการบริหารงานของตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222 / 2499 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการตำบลและสภาตำบล โดยเฉพาะสภาตำบล ถือว่าเป็นการจัดตั้งครั้งแรกและคำสั่งดังกล่าวก็ได้กำหนดให้มืองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบล
3. รูปแบบสภาตำบลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499
4. การปรับปรุงรูปแบบสภาตำบลโดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 275 / 2509 โดยเป็นการปรับปรุงรูปแบบสภาตำบลตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222 / 2499
5. การจัดตั้งสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 เป็นผลให้ยกเลิกการจัดระเบียบการปกครองตำบลในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล และมีผลต่อการยกเลิกสภาตำบลตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222 / 2509 ด้วยเพื่อแก้ปัญหาความสับสนและหลากหลายของรูปแบบสภาตำบล

3.1. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457

ตำบลเป็นเขตการปกครองของการปกครองส่วนภูมิภาคซึ่งเป็นการจัดการบริหารและการปกครองของส่วนกลาง การจัดการบริหารการปกครองของตำบลเปลี่ยนแปลงรูปแบบและมีการจัดการปกครองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ตามมาตรา 29 ทวิ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตำบล ซึ่งมีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อกำนันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน

แผนภูมิ 2

คณะกรรมการตำบลตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

คณะกรรมการตำบล ประกอบด้วย

- (1) กำนันท้องถิ่น
- (2) ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล
- (3) แพทย์ประจำตำบล
- (4) ครูประชาบาลในตำบล 1 คน

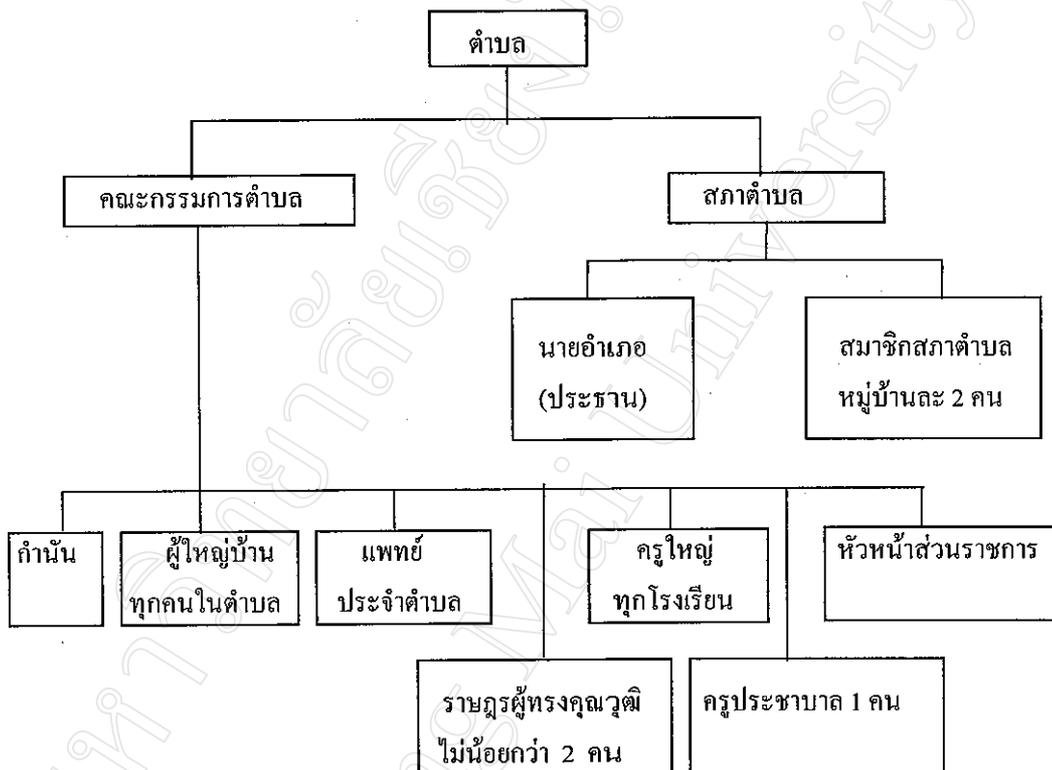
(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละ 1 คน เป็นกรรมการตำบลผู้ทรงคุณวุฒิโดยนายอำเภอเป็นผู้คัดเลือก แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน กรรมการตำบลผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี

3.2. ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่

222 / 2499

แผนภูมิ 3

สภาตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222 / 2499

โครงสร้างสภาตำบล

สภาตำบลตั้งขึ้นโดยอาศัยคำสั่งกระทรวงมหาดไทยเท่าที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่แล้ว ไม่ได้ตราขึ้นใหม่ จึงไม่ได้ยกเลิกรูปแบบและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนตัวผู้ปกครองตำบลและหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ เพียงแต่จัดคณะบุคคลรวมเข้าเป็นคณะกรรมการตำบลรูปใหม่ โดยสภาตำบลจะประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ

(1) สมาชิกสภาตำบล ประกอบด้วย

ก. นายอำเภอ

ข. สมาชิกสภาตำบล จากหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบล หมู่บ้านละ 2 คน โดยราษฎรในหมู่บ้านเลือกตั้งมาหรือนายอำเภอเลือกตั้งขึ้นมา หรือนายอำเภอเลือกโดยปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการตำบล

(2) คณะกรรมการตำบล ประกอบด้วย

ก. กำนัน

ข. ผู้ใหญ่บ้านทุกตำบล

ค. แพทย์ประจำตำบล

ง. ครูประชาบาลในตำบล 1 คน

จ. ราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายอำเภอคัดเลือกไม่น้อยกว่า 2 คน

ฉ. ครูใหญ่ทุกโรงเรียน

ช. หัวหน้าส่วนราชการที่ตั้งที่ทำการอยู่ในตำบล

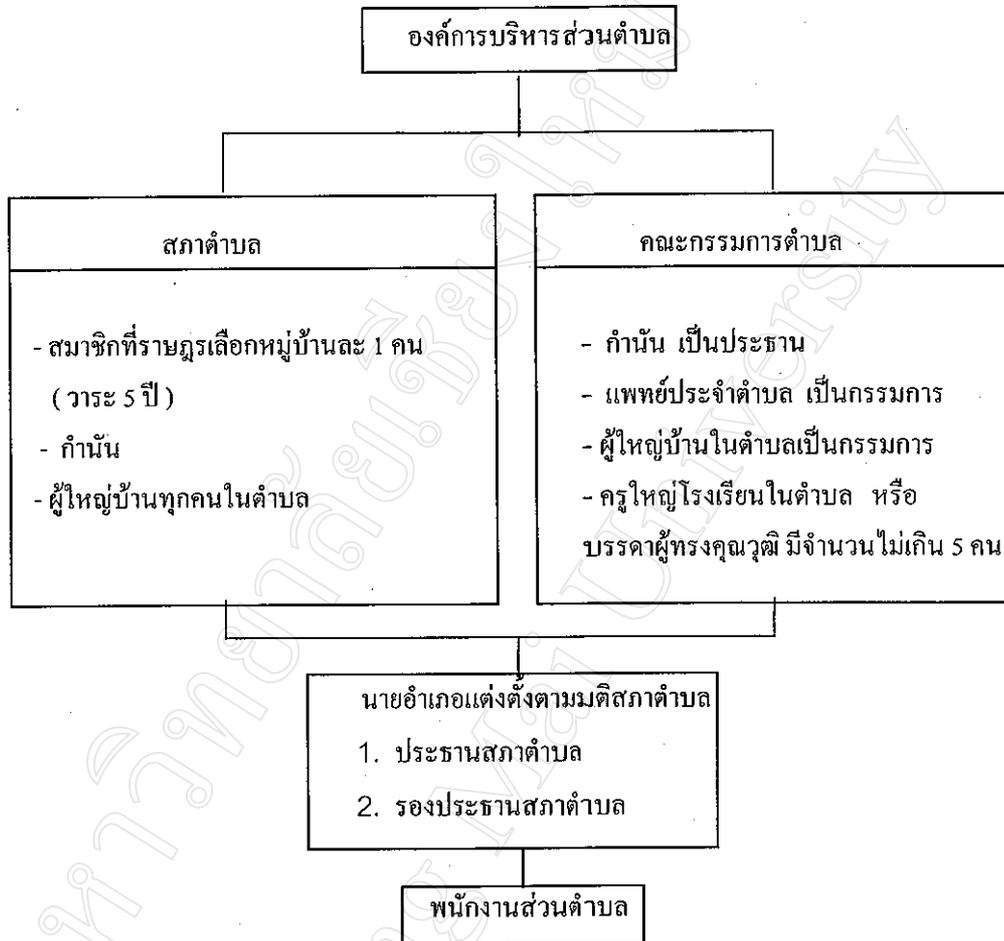
3.3. รูปแบบสภาตำบล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.

2499

การยกฐานะตำบลให้เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ขึ้นเพื่อปรับปรุงการปกครองตำบลให้เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (Local Self Government) โดยจัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล

แผนภูมิ 4

องค์การบริหารส่วนตำบลตาม พรบ. ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาตำบลและคณะกรรมการตำบล

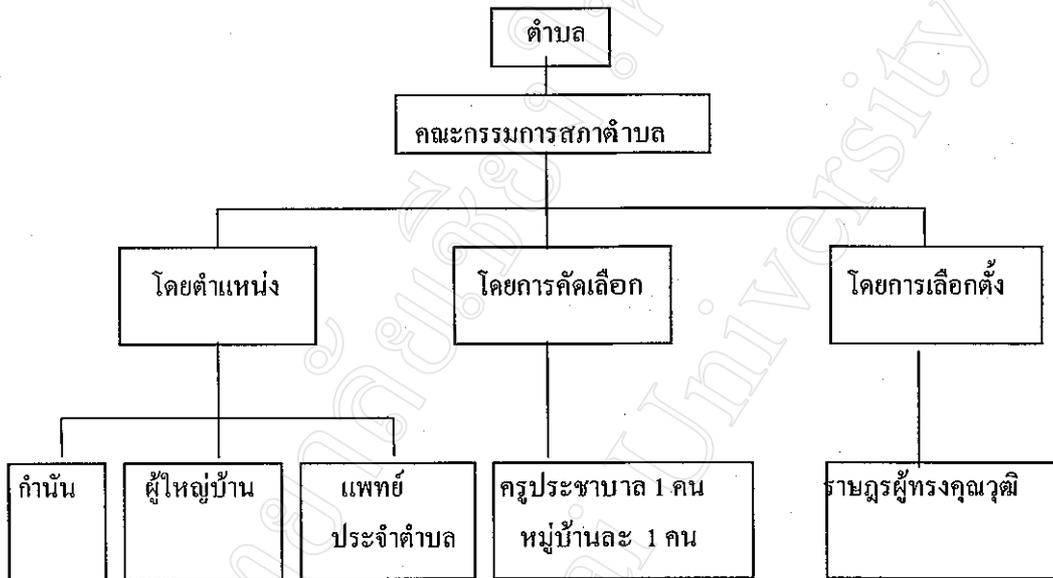
(1) สภาตำบล มีสมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกประเภทเลือกตั้งหมู่บ้านละ 1 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี และสมาชิกโดยตำแหน่ง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

(2) คณะกรรมการตำบล ประกอบด้วย กำนัน เป็นประธาน แพทย์ประจำตำบล และ ผู้ใหญ่บ้านทุกคนเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ครูใหญ่หรือผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เป็นกรรมการโดยได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอ

3.4.รูปแบบสภาตำบลโดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 275 / 2509

แผนภูมิ 5

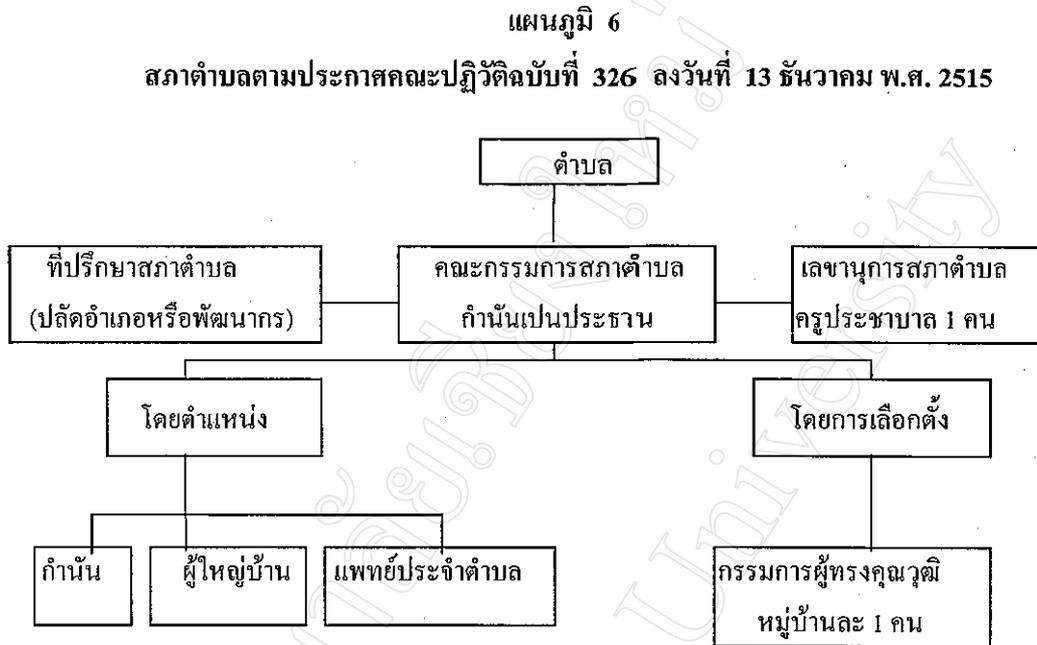
สภาตำบลโดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 275 / 2509

โครงสร้างสภาตำบล

- (1) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
- (2) กรรมการโดยการคัดเลือก ได้แก่ ครูโรงเรียนประชาบาลในตำบลนั้น 1 คน ซึ่งนายอำเภอจะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี
- (3) กรรมการโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ ราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละ 1 คน ซึ่งราษฎรในหมู่บ้านนั้นทำการเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้งและคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งใช้เช่นเดียวกับการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน และให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี

3.5. สภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515

โครงสร้างสภาตำบล

มีคณะกรรมการบริหารเป็นคณะกรรมการบริหารของตำบล โดยคณะกรรมการสภาตำบล มี 2 ประเภท คือ

(1) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่

- กำนันท้องถิ่น
- ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล
- แพทย์ประจำตำบลนั้น

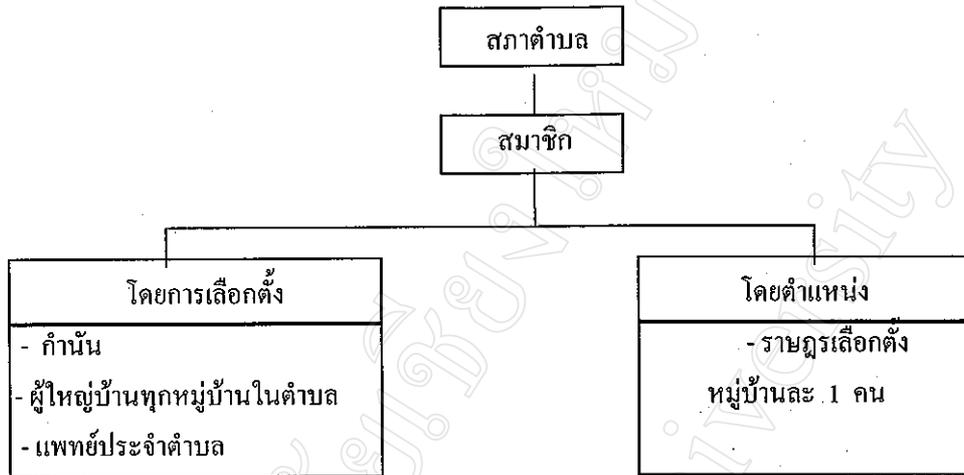
(2) กรรมการโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ ราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละ 1 คน ซึ่งราษฎรในหมู่บ้านนั้นทำการเลือกตั้ง โดยให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี

3.6.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

กระแสการกระจายอำนาจในปี พ.ศ. 2535-2536 มีค่อนข้างสูง โดยเฉพาะกระแสของการเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด กระแสดังกล่าวยังคงกลายมาเป็นความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างพรรคประชาธิปัตย์และพรรคความหวังใหม่เกี่ยวกับมาตรา 198 และมาตรา 199 ในรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตามกระแสดังกล่าวก็อ่อนคลายลงเมื่อรัฐบาลภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายที่จะกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานในตำบล ปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคลเพื่อเพิ่มอำนาจให้องค์กรสภาตำบลสามารถบริหารการพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดความคล่องตัว และมีทรัพยากรเพื่อบริหารอย่างเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาในตำบลอย่างเป็นรูปธรรม และจากนโยบายดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 111 ตอนที่ 53 ก. ลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติ ดังกล่าวก็มีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ซึ่งในวันดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้สภาตำบล จำนวน 618 แห่ง ได้รับจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อมอดลเหลือ 617 แห่ง เนื่องจากมีการขยายเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีเข้าไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางกุ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จนเต็มพื้นที่) และเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2538 การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีผลตามกฎหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 112 ตอนพิเศษ 6ง (ช่วงค์ ฉายะบุตร , 2539 : 192-202)

แผนภูมิ 7

สภาตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

โครงสร้างสภาตำบล

(1) สมาชิกสภาตำบล ประกอบด้วยสมาชิก 2 ส่วน คือ

(1.1) สมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบล

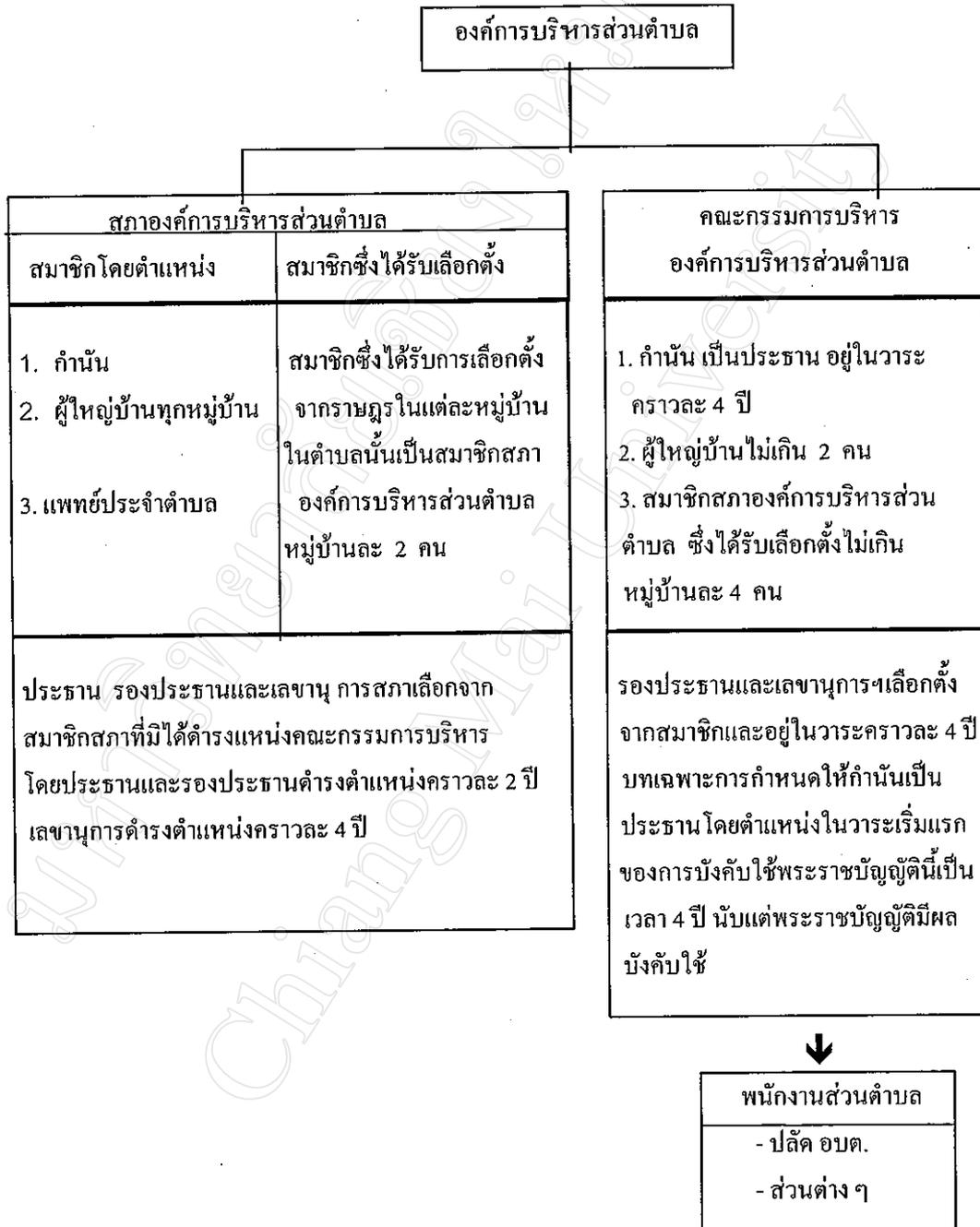
(1.2) สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นหมู่บ้านละ 1 คน มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

แผนภูมิ 8

องค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พรบ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 45) ประกอบด้วย

(1) กำนัน

- (2) ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในเขตตำบล
- (3) แพทย์ประจำตำบล
- (4) สมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้ง ราษฎรเลือกตัวแทนหมู่บ้านละ 2 คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 66 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และตามมาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแล และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

นอกจากนี้ตามมาตรา 68 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

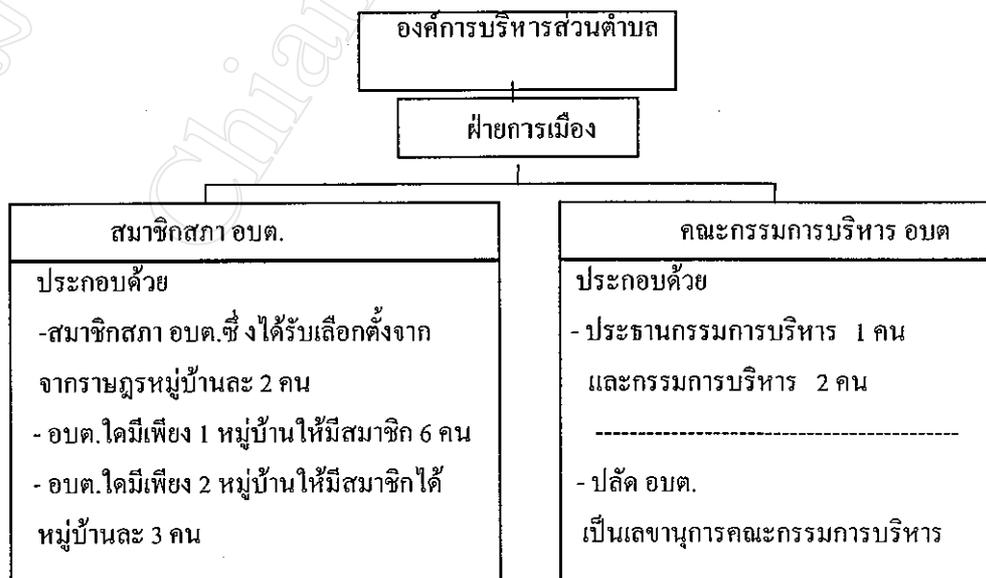
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 (10) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.7. องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542

หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ปรากฏว่ามีสาระสำคัญที่เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหลายประการ โดยเฉพาะในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยกฎหมายดังกล่าวได้นำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 40 ก วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 และมีผลบังคับเป็นกฎหมายในวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

แผนภูมิ 9

องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

(1) สถาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนหมู่บ้านละ 2 คน ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้านให้มีสมาชิก 6 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้านให้มีสมาชิกได้หมู่บ้านละ 3 คน

(2) ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหาร 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือก แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง และให้ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) ค้ำครอง ดูแล และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ทำเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

3.8.สภาพทั่วไปของตำบลขุนทอง

(1). สภาพทั่วไป

(1.1). เนื้อที่ องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทองมีเนื้อที่ รวม 10.00 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,250 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อด้านบ้านแหวน โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากหลักกิโลเมตรที่ 1+ 900 ถนนสายทางดง - ท่าจี้เหล็ก บริเวณพิกัด MA 942662 ไปทางทิศตะวันออกตามถนนสายทางดง - ท่าจี้เหล็ก สิ้นสุดที่สะพานข้ามเหมืองพระยาบ้านสรร บริเวณพิกัด MA 976656 รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ 4 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อด้านตำบลแม่ข่า โดยมีแนวเขตเริ่มต้นที่สะพานข้ามลำเหมืองพระยาบ้านสรรบริเวณพิกัด MA 976656 ไปทางทิศใต้ตามลำเหมืองพระยาบ้านสรร ถึงบริเวณพิกัด MA 962638 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามลำเหมืองปู่ใส ถึงแม่น้ำปิงไปทางทิศใต้ตามแม่น้ำปิง สิ้นสุดที่ปากเหมืองท่ามะโก้ บริเวณพิกัด MA 968628 รวมระยะทางด้านทิศตะวันออกประมาณ 7 กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อด้านตำบลหารแก้ว โดยมีแนวเขตเริ่มต้นที่แม่น้ำปิง บ้านท่ามะโก้ บริเวณพิกัด MA 968628 ไปทางทิศตะวันตกตามลำเหมืองท่ามะโก้ สิ้นสุดที่ลำเหมืองพระยาบ้านสรร บริเวณพิกัด MA 955608 รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ 600 เมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อด้านหนองแก้ว โดยมีแนวเขตเริ่มต้นที่ลำเหมืองพระยาบ้านสรร บริเวณพิกัด MA 955608 ไปทางทิศเหนือตามลำเหมืองพระยาบ้านสรร ลำเหมืองมะเกลือ ไปทางทิศเหนือของบ้านร้องแหง ไปตามลำเหมืองแม่คำลไปทางทิศตะวันออกของบ้านหนองโง้ง และลำเหมืองทราย สิ้นสุดที่ถนนสายทางดง - ท่าจี้เหล็ก กิโลเมตรที่ 1+900 บริเวณพิกัด MA 942662 รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ 7 กิโลเมตร

(1.2). ภูมิประเทศ ตำบลขุนคองมีลักษณะรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม เป็นแนวยาวจากทิศเหนือไปทิศใต้ พื้นที่โดยทั่วไปเหมาะกับการเพาะปลูก มีถนนทางดง - ทำนบกั้นเส้นทางทิศเหนือ

(1.3). จำนวนหมู่บ้าน 8 หมู่ ได้แก่

หมู่ 1 บ้านต้นแก้ว	หมู่ 2 บ้านถวาย
หมู่ 3 บ้านหนองโง	หมู่ 4 บ้านสารภี
หมู่ 5 บ้านขุนคอง	หมู่ 6 บ้านกาด
หมู่ 7 บ้านท่าขุนคอง	หมู่ 8 บ้านท่ามะโก้

(1.4) ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 4,724 คน แยกเป็นชาย 2,340 คน หญิง 2,384 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 472 คน / ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรตำบลขุนคองแยกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนหลังคาเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
1	ต้นแก้ว	77	135	152	287
2	ถวาย	282	369	365	734
3	หนองโง	100	169	190	359
4	สารภี	111	194	406	382
5	ขุนคอง	355	693	682	1,375
6	กาด	241	397	412	809
7	ท่าขุนคอง	149	245	269	514
8	ท่ามะโก้	83	138	126	264

ที่มา : ฝ่ายข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

(2). สภาพทางเศรษฐกิจ

(2.1) การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลขุนคอง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ทำงานฝีมือ งานแกะสลักไม้ ตกแต่งของแอนติค บางส่วนค้าขายและรับราชการ

(2.2). หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- ธนาคาร	-	แห่ง
- โรงแรม	-	แห่ง
- ปั้มน้ำมันและก๊าซ	1	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	-	แห่ง
- โรงสี	-	แห่ง

(3). สภาพทางสังคม

(3.1). การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	3	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	1	แห่ง
- โรงเรียนอาชีวศึกษา	-	แห่ง
- โรงเรียน / สถาบันชั้นสูง-	-	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	6	แห่ง

(3.2) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด / สำนักสงฆ์	7	แห่ง
- มัสยิด	-	แห่ง
- ศาลเจ้า	-	แห่ง
- โบสถ์	-	แห่ง

(3.3) สาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐขนาด	-....	เพียง	แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน	1		แห่ง
- สถานพยาบาลเอกชน.....-			แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	-.....		แห่ง

(3.4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานีตำรวจ	-		แห่ง
- สถานีดับเพลิง	-		แห่ง

(4) การบริการพื้นฐาน

(4.1) การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อกับตำบลอื่นและที่ว่าการอำเภอหางดงส่วนใหญ่มีความสะดวก การคมนาคมติดต่อภายในตำบลชนคกงค่อนข้างสะดวกสามารถติดต่อถึงกันได้ทุกหมู่บ้าน เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมอยู่หลายสายเข้าสู่บริเวณพื้นที่ชุมชนทุกหมู่บ้านภายในตำบล สภาพโดยทั่วไปถนนเป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่และถนนลาดยางสลับกับลูกรัง มีขนาดผิวจราจรกว้างประมาณ 3-4 เมตร ถนนบางส่วนมีสภาพชำรุดเสียหายเป็นหลุมเป็นบ่อ นอกนั้นเป็นถนนลูกรังขนาดกว้างประมาณ 2-4 เมตร ตัดผ่านบริเวณพื้นที่เกษตรกรรมที่ห่างไกล ในชอยของหมู่บ้านยังเป็นถนนลูกรังเนื่องจากถนนสายหลักของหมู่บ้านบางแห่งยังไม่ได้เป็นคอนกรีต

(4.2) การโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ..... แห่ง
- สถานีโทรคมนาคมอื่น ๆ ..... แห่ง

(4.3) การไฟฟ้า

จำนวนหมู่บ้านที่ไฟฟ้าเข้าถึงในตำบลชนคกงมีจำนวน 8 หมู่บ้าน และ จำนวนประชากรที่มีไฟฟ้าใช้เกือบทุกหลังคาเรือน

3.9. ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลชนคกง

(1) การจัดตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลชนคกง

องค์การบริหารส่วนตำบลชนคกงได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชนคกง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 มีรายได้ 1-3 ล้านบาทต่อปี

(2) โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชนคกง

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด 22 คน โดยเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง 8 คน สมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้ง 14 คน มีพนักงานส่วนตำบลตำบล 3 คน ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา

(3) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลชนคกง

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นส่วนสำคัญเพราะจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำเร็จลงได้ รายได้ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลขุนคองในครั้งแรกเมื่อยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (ปี พ.ศ. 2540) ไม่ได้จัดเก็บเอง เป็นรายได้ที่ได้รับเป็นการโอนจากทางหน่วยงานอื่น คือ ในส่วนของภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ได้รับโอนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ได้รับโอนจากที่ดิน ซึ่งค่าธรรมเนียมดังกล่าวถือเป็นรายได้ที่สำคัญ เงินรายได้ที่ได้รับโอนจากหน่วยงานต่างๆจะถูกโอนเข้ามาเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดเข้าเป็นรายได้โดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย

ตารางที่ 2 แสดงรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง

หมวด/ประเภท/รายละเอียด	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2541	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2542	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2543
1. หมวดภาษีอากร	1,164,443	1,150,000	1,202,000
1.1. ภาษีบำรุงท้องที่	441,536	50,000	40,000
1.2. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	13,930	50,000	200,000
1.3. ภาษีป้าย	2,000	20,000	20,000
1.4. ภาษีสุรา	212,198	300,000	300,000
1.5. ภาษีสรรพสามิต	764,559	730,000	642,000
1.6. อากรฆ่าสัตว์	-	-	-
1.7. ภาษีธุรกิจเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่ม	11,949	-	-
2. หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	855,500	574,000	423,000
2.1. ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์	-	60	-
2.2. ค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์	-	12	-
2.3. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา	-	-	-
2.4. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการพนัน	-	40	-
2.5. ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธินิติกรรม	843,706	550,000	400,000
2.6. ค่าใบอนุญาตใช้เสียง	13	-	-
2.7. ค่าใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร	260	440	400
2.8. ค่าปรับจราจร	4,734	1,855	1,600
2.9. ค่าตรวจแบบแปลนก่อสร้าง	787	1,593	1,000
2.10. ค่าธรรมเนียมป่าไม้	6,000	20,000	20,000

หมวด/ประเภทรายละเอียด	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2541	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2542	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2543
3.หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	47,362	50,000	65,000
3.1. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	47,362	50,000	65,000
4. หมวดรายได้จากสาธารณูปโภค	-	-	-
5. หมวดรายได้จากการกิจการเกี่ยวกับพาณิชย์	-	-	-
6. หมวดเงินอุดหนุน	1,247,200	1,253,500	1,250,800
6.1. เงินอุดหนุนทั่วไป	1,247,200	1,253,500	1,250,800
7. หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	8,000	4,000	10,000
7.1. ค่าขายแบบแปลน	8,000	4,000	10,000
8. เงินได้อื่น ๆ	-	-	-
8.1. เงินจ่ายขาดเงินสะสม	-	-	-

ที่มา ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2540
 ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2541
 ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2542

(4) รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง

เงินรายได้ที่จัดเก็บมาจะถูกบริหาร โดยคณะกรรมการบริหาร โดยจะจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย เสนอขอความเห็นชอบจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง โดยร่างข้อบังคับที่จัดทำนั้น โครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการจะเป็นโครงการที่ถูกบรรจุอยู่ในแผนประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ที่จัดเก็บเองและรายได้ที่หน่วยงานอื่น ๆ เก็บและส่งให้ นั้นเป็นรายได้ที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ รายจ่ายส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองจะอยู่ในหมวดของรายจ่ายประจำเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะเห็นได้จากการใช้เงินรายได้ในข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ตารางที่ 3 แสดงรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนกง

หมวด/ประเภท/รายละเอียด	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2541	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2542	ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2543
รายจ่ายประจำ	1,044,480	2,858,105.21	1,169,000
1. รายจ่ายงบกลาง	40,000	-	50,000
2. หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	214,080	224,920	246,000
3. หมวดค่าจ้างชั่วคราว	49,200	60,970	98,400
4. หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	523,200	18,607.46	749,600
5. หมวดสาธารณูปโภค	23,000	1,059,107.75	25,000
6. หมวดเงินอุดหนุน	-	217,000	-
7. หมวดรายจ่ายอื่น	195,000	30,000	-
รายจ่ายเพื่อการพัฒนา	2,192,460	1,247,500	531,000
1. หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2,192,460	1,247,500	531,000

ที่มา ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2540
 ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2541
 ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2542